

آشنایی با کشورهای جهان

ژاپن

محمود رضا برازش

تابستان ۱۳۸۶

کتابخانه ملی ایران

ژاپن

محمود رضا برازش

با همکاری: سودابه حسین زاده، زهرا سروقدی، امید گرمسیر، محمدرضا برارش

ویراستار: مرتضیٰ خیابزبان، زاده

صفحه آرایي: احسان جلاپري

جواب اول / ۱۳۸۶

۳۰۰۰ نسخه / ارقعی

جیاب: دقت - ۵۲-۰۵۱۳۱۲۵۰۶ خط ۱

شایک جلد: ۲-۳، ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۳۹

قیمت: ۲۵۰۰۰ ریال

حق چاپ محفوظ است.

انتشارات آفتاب هشتم، مشهد - صندوق پستی ۹۱۳۷۵-۱۸۸۶

تلفن دفتر: ۵۱۱-۸۴۳۸۱۳۲ - فروشگاه: ۵۱۱-۲۲۲۴۷۱۹

۶	پیشگفتار
۷	مقدمه
۱۰	۱- جغرافیای طبیعی
۱۰	موقعیت جغرافیایی
۱۲	آب و هوا
۱۳	کوه‌ها
۱۴	رودها و دریاچه‌ها
۱۶	حیوانات
۱۷	۲- جغرافیای انسانی
۱۷	جمعیت
۱۸	نژاد
۱۹	زبان و خط
۲۰	مذهب
۲۱	اسلام در ژاپن
۲۲	پرچم و سرود ملی
۲۲	فرهنگ و آداب و رسوم
۲۳	جشن‌ها
۲۵	تعطیلات ملی
۲۶	خوراک
۲۷	نوشیدنی
۲۸	پوشاک
۲۹	هنر
۳۰	صنایع دستی
۳۱	معماری
۳۲	موسیقی

۳۵	سینما و تئاتر
۳۶	ادبیات
۳۷	تحصیلات
۳۸	ورزش
۴۱	۳- جغرافیای اقتصادی
۴۱	اقتصاد
۴۱	جایگاه زاین در اقتصاد جهانی
۴۲	سیستم اقتصادی
۴۴	واحد پول
۴۵	منابع طبیعی و معدنی
۴۵	واردات و صادرات
۴۶	صنایع مهم
۴۷	حمل و نقل
۴۹	توریسم
۵۰	کشاورزی
۵۱	جنگل داری
۵۲	ماهگیری
۵۳	
۵۵	تاریخ قرن بیستم
۵۶	و حکومت
۵۸	عضویت در سازمان های مهم
۵۸	رابطه با ایران
۵۹	روابط دو کشور پس از انقلاب اسلامی
۶۰	روابط اقتصادی
۶۰	آدرس سفارت ایران در توکیو
۶۱	پیدنی و معروف
۶۱	توکیو
۶۶	هیروشیما
۶۷	اُساکا

۷۰	 کیوتو
۷۴	 یوکوهاما
۷۵	 ساپورو
۷۶	 فوکوئکا
۷۷	 ناگویا
۷۸	 باغ ها
۷۹	 موزه ها
۷۹	 کتابخانه ها
۸۰	 دیگر مکان های معروف و دیدنی
۸۱	 ۷- مشاهیر
۸۱	 ماتسوهیتو میچی
۸۱	 هیروهیتو
۸۲	 آکینوری ناکایاما
۸۲	 یاسوناری کاواباتا
۸۲	 آکیرا کوروساوا
۸۳	 کینازاتو
۸۳	 ناکاکی
۸۴	 ۸- کلمات متداول و جملات کاربردی

انسان از همان آغاز خلقت نیازمند آن بوده که محیط اطراف خود را بشناسد. یافتن غذا، مصون ماندن از گزند حیوانات و مقابله با سرما و گرما و دیگر موارد مشابه، از نیازهای اولیه‌ای است که انسان با آن مواجه بوده است. در اوایل، جوامع به صورت قبیله‌ای و کوچ نشین بودند. آنها در ایام مختلف سال در مکان‌های خاص توقف می‌کردند و پس از مدتی به راه خود ادامه می‌دادند و در این بین مسیر راه و مکان‌های توقف را بررسی و بهترین را انتخاب می‌کردند. با ایجاد روستاها و شهرها، به مرور انسانها در یک نقطه ساکن شدند. گروهی از ساکنان شهرها و روستاها به دلایل مختلف به سفر پرداختند. برخی از آنان حاصل تجربیات و یافته‌های خود را از این سفرها ثبت کردند. بعضی از این نوشته‌ها در قالب سفرنامه‌ها و شکل‌های مختلف نوشتاری اکنون در دسترس است.

با پیشرفت روزافزون علم و توسعه ناوگان حمل و نقل در سایر جوامع، هر روزه بر تعداد سفرها و مسافران افزوده می‌شود. از طرف دیگر، ارتباط بین افراد در شهرها و کشورها به طرق مختلف تسهیل شده، به طوری که امروزه اصطلاح «دوره جهانی» شکلی ملموس و معنایی عام یافته است. تردد بین کشورها به حدی است که وقتی افراد حاضر در خیابان‌ها یا حتی متروی شهرهای معروف جهان را بررسی کنیم، درمی‌یابیم که از نژادها، رنگ‌ها و سرزمین‌های مختلفی‌اند که برای گردش، تجارت، بازدید از دوستان و اقوام، زندگی و... به رفت و آمد می‌پردازند. به مرور، موارد مرتبط با «گردشگری» به یکی از صنایع مهم و پیشرفته دنیا تبدیل شده است. بدون شک، تردد میلیون‌ها مسافر در طی سال، تأثیر زیادی بر اقتصاد شهرها و کشورها دارد. افرادی هم که برای مقاصد خاص غیر از گردشگری مسافرت می‌کنند، از امکانات و نقاط دیدنی مکان‌ها و کشورهای مختلف بازدید می‌کنند. بدیهی است، افراد تمایل دارند از سفر خود حداکثر بهره‌را ببرند؛ و بنابراین ضرورت دارد اطلاعاتی کافی از محل مورد بازدید داشته باشند. در همین راستا، سازمان‌ها و شرکت‌های مختلفی ایجاد شده و به فعالیت در عرصه‌های مختلف می‌پردازند. تهیه و انتشار کتاب‌های راهنما برای شهرها و کشورهای مختلف به زبان‌های گوناگون از جمله فعالیت‌های متداولی است که توسط ناشران علاقه‌مند و سازمان‌های مربوط انجام می‌شود.

تعداد و تنوع این نوع کتاب‌ها با توجه به علاقه افراد به داشتن این نوع اطلاعات و افزایش تعداد مسافران، هر روزه افزایش می‌یابد و این امر در بررسی و بازدید از نمایشگاه‌های کتاب و یا با مراجعه به اطلاعات کتاب‌های انتشار یافته، معلوم می‌شود. سالانه، هزاران نفر فارسی زبان از ایران و دیگر کشورها به نقاط مختلف دنیا سفر می‌کنند و کمتر کتابی برای راهنمایی ایشان منتشر شده است،

به نحوی که اطلاعات کشورهای مقصد را در اختیار ایشان قرار دهد. شاید بهترین مرجع در این باره، کتاب‌های سبز وزارت امور خارجه باشد؛ ولی کتاب‌های فوق کاملاً تخصصی بوده و فاقد اطلاعات و جاذبه‌های عمومی می‌باشند. با توجه به این نیاز و خلأهای موجود، مدتی است تلاش شده است، اطلاعات مناسبی برای این امر از منابع مختلف تهیه گردد تا کمکی برای علاقه‌مندان و راهنمایی برای مسافران باشد. بدیهی است، جمع‌آوری و تنظیم این اطلاعات، کاری گروهی است. سفارتخانه‌ها و نمایندگی‌های برخی کشورهای مربوط نیز برای تهیه منابع و تنظیم اطلاعات کمک‌هایی کرده‌اند که لازم است از ایشان تشکر و قدردانی نمایم. بی‌شک، این مجموعه خالی از اشکال نیست. امیدواریم با راهنمایی‌های خوانندگان محترم، از کاستی‌های آن بکاهیم.

زائپ

سرزمین آفتاب تابان یا مجمع‌الجزایر زائپ بخشی از مرز شرقی قاره‌ی کهن را تشکیل می‌دهد؛ کشوری که فاصله‌ی هوایی شمالی‌ترین نقطه تا جنوبی‌ترین منطقه‌ی آن بالغ بر ۳۰۰۰ کیلو متر است. به عبارت دیگر مجموعه‌ی این جزایر کوچک و بزرگ از همسایگی شرقی‌ترین بخش روسیه شروع شده و تا نزدیک تایوان امتداد یافته است.

زائپ سرزمینی کوهستانی است که روی زنجیره‌ی آتشفشانی قرار دارد. به همین دلیل ۶۰ درصد از وسعت ۳۷۷۰۰۰ کیلومتر مربعی آن کوهستانی و اغلب ۱۲۸ میلیون نفری زائپ در همان ۴۰ درصد باقی مانده ساکن شده‌اند که این تراکم جمعیت باعث رشد عمودی شهرهای زائپ شده است. زائپی‌ها که در طول تاریخ بارها و بارها زلزله‌های هولناکی را تجربه کرده‌اند در حال حاضر به خوبی توانسته‌اند با رعایت نکات ایمنی در ساخت و سازها از وسعت فاجعه کم کنند. در واقع زائپ کشوری است که باید با تمام وجود از دارایی‌های خود محافظت کند چرا که این کشور از نظر مواد معدنی و سوخت، کشوری فقیر به شمار می‌آید و تمام منابع مورد نیاز خود را از خارج تامین می‌کند.

زائپ تنها کشوری است که طعم تلخ بمباران هسته‌ای را چشیده است. در انتهای جنگ جهانی دوم، دو شهر هیروشیما و ناگازاکی با دو بمب هسته‌ای خاکستر شدند و شاید همین باعث تسلیم بی قید و شرط زائپ شد. از آن پس زائپ تحت سیطره‌ی نظامی آمریکا قرار گرفت و هنوز هم هزاران نظامی آمریکایی در این کشور حضور دارند.

اما زائپ در حال حاضر یکی از هشت کشور صنعتی جهان است. به این معنی که زلزله‌های پی در پی، جنگ‌ها و بمباران اتمی باعث نشد که زائپ کشوری خاکستر شده باقی بماند.

سخت کوشی، همکاری، خویشتن داری و انضباط فردی باعث شد که ژاپن جدید خیلی زود از ویرانه‌های جنگ جهانی دوم برخیزد و با جهشی بلند خود را به جایگاهی برساند که حتی بازارهای مهم کشور غالب - آمریکا - را در اختیار داشته باشد. این جهش بلند به علاقه‌ی بی حد و حصر ژاپنی‌ها به یادگیری علوم و فنون جدید بر می‌گردد. پیشرفت و ترقی ژاپن در کنار مشکلات ناشی از جنگ ویرانگر دوم، روایتی از سخت کوشی و تلاش برای رسیدن به موفقیت است. البته این ایستادگی در ژاپن ریشه‌ای عمیق و تاریخی دارد. برای مثال ژاپن یکی از معدود کشورهایی است که در برابر سیل ویرانگر مغول‌ها مقاومت کرد و اجازه‌ی نفوذ و استقرار به مغول‌ها نداد.

نکته‌ی مهم درباره‌ی ژاپن این است که، در برابر همه‌ی پیشرفت‌ها و تجدیدی که به آن دست یافتند، مردم ژاپن هرگز ریشه‌ی تاریخی و سنتی خود را رها نکردند. اکنون در کنار کارخانه‌ها و کمپانی‌های بزرگ جهانی مانند تویوتا، سونی، پاناسونیک، هیتاچی، شارپ، مزدا، هوندا و ... می‌توان صنایع دستی و آداب سنتی ظریف برآمده از تاریخ را مشاهده کرد. مشاهده هم‌زمان پیشرفت و حفظ اصالت‌ها برای هر بیننده‌ای درس‌های آموزنده دارد. در کنار تکنولوژی مدرن می‌توان از دیدن هزاران معبد و پرستش‌گاه هم متعجب شد و هم با غرق شدن در سکوت معنوی عبادت‌گاه‌ها لذت برد. از آبشارهای طبیعی و جنگل‌های مبهوت‌کننده تا شهرهای بزرگ و ساختمان‌های بلند، فرودگاه‌هایی که روی آب ساخته شده و هواپیماهای غول‌پیکر در آن فرود می‌آیند می‌توان سطر به سطر تاریخ و فرهنگ غنی این سرزمین را مطالعه کرد.

اگر چه دوران نوزایی ژاپن همزمان با دوران نوزایی ایران شکل گرفت و تحولات میجی همزمان با تحولاتی بود که امیر کبیر در ایران پدید آورد اما استعمار خارجی و استبداد داخلی نتوانستند امیرکبیر را حتی برای چند سال تحمل کنند. مشابهت‌های فرهنگی نیز بین ایران و ژاپن قابل مطالعه است. اگر ژاپنی‌ها به سخت کوشی و انضباط در عالم شهرت یافته‌اند، ما نیز در عمق فرهنگ خود این آرایه‌ها را مشاهده می‌کنیم (و نظم امرکم...). ژاپن و ایران تاکنون مناسبات و روابط دو جانبه مثبتی با هم داشته‌اند و می‌توان این امیدواری را بر خود سهل کرد که ارتباط بین دو کشور جهت منافع هر دو دولت و ملت توسعه یابد. به سهم خود آرزو دارم هموطنان عزیز با مطالعه‌ی وضعیت کشورهای مختلف به آمادگی و دانش بیشتری برای هر چه بهتر ساختن این مرز و بوم دست یابند.

در پایان از تمام عزیزانی که در تهیه و تنظیم مجموعه آشنایی با کشورهای جهان، به خصوص کتاب حاضر که جلدششم از این مجموعه است همکاری داشتند، صمیمانه قدردانی می‌کنم.

محمود رضا برازش

مشهد مقدس